

# CONSTANȚA

APARE DUMINICĂ

20 bani numărul 20

Administrația: Strada Mircea cel Mare No. 33

Abonamentul 10 lei pe an

## PROTESTUL CELOR 18

Câți-va pretențioși incapabili, împreună cu un număr de streini de diferite neamuri au adresat Ministerului de interne o reclamațiune telegrafică contra administrației comunale, în special contra alimentării cu apă a orașului Constanța.

Doritori cu tot din-adinsul ca proza de agramați a acestei amestecături să nu fie perdată, ne grăbim a-i da loc în coioanele acestui ziar. Eat'o:

**D-lui Lascar**

Ministru de Interne. — București

Primarul orașului Constanța înainte de a asigura aducerea apei în oraș așa cum a fost asigurată de către guvern corpurile legiuitoare când s'a convertit milionul ce era destinat pentru apă, a pornit-o la București spre a încasa jumătate milion pentru a începe alte lucrări inutile precum cazin, lărgire de bulevarde în mare etc., iar chestia apei a rezolvat-o intrând în tratative cu direcția C. F. R. care singură nu are apă nici suficientă nici potabilă. Populațiunea orașului este bântuită de boli și copiii noștri sunt vecinic espuși la diferite epidemii din cauza apei rele. Situațiunea va fi și mai deplorabilă când se va aduce apa C. F. R. care este la 40 metri departe de un lac în care se varsă latrinele orașului.

Aducerea acestei ape nu poate justifica cheltuiala milionului pe alte lucrări secundare.

Constanța mai înainte de ori-ce are absolută nevoie de apă și nu se va aduce apă decât dându-se împrumutul de un milion prima lui destinațiune.

*Concesionarii nu vin să închidă ca pitaluri mari pentru un oraș mic, dovadă că nu s'a prezentat nimeni, deși primăria a cheltuit câte-va mii cu publicității, apoi comuna a cheltuit peste 180 mii lei cu sondage și altele de la Caragea Dirmen, acea lucrare se abandona de actuala administrație comună pentru a se aduce altă apă rea care va aduce boli, datorită unei administrații ușore comuna a intrat deja în datori de peste 700 mii lei cu lucrări ce nu erau de prima necesitate ca apa.*

*Vă rugăm să primiți protestul nostru contra acestei sisteme de administrație a averii comunale și să opriți lovitura ce se dă orașului. Vă rugăm nu aprobați încheerea contractului pentru aducerea apei de la C. F. R. precum și ridicarea sumei de o jumătate milion pentru care este venit primarul la București. Veți fi bine-cuvîntat în tot-deuna de noi și urmașii noștri, altfel comuna este amenințată să nu aibă nici apă și finanțele să fie compromise pentru tot-deuna.*

General Doctor Georgescu, Mihail Kociu, Traian Fortună, Malcoci Petrescu, Dimitrie Kefala, Ioan Filip, Ioan Bănescu, O. Despoti, Hagi Lazăr, Doctor Zisu, S. Petrescu, N. Moloiu, Z. Weinstock, D. Balaș, Hagi Gheorghiu, Octavian Șeitan, Dimitrie Ghioca, Căpitan Niculescu.

Nu ne surprinde de fel numeroasele erori strecurate în afirmațiunile acestui document, fiind dat că el este iscălit de d-l D-r. General Georgescu, ale cărui calități de gospodar și de iubitor al adevărului sunt în deobste cunoscute. Asemenea nu ne surprinde de fel rîvna depusă de d-l M. Coi-

ciu, pentru acest oraș, isvor de atâtea beneficii personale realizate după urma primăriatului său.

Ceea-ce însă ne satisface, este că cu toate eforturile evident depuse pentru a se arăta față de Ministru ca reprezentanți ai opiniei publice, acești domni nu au putut obține pentru pantahuza d-nialor de cât 18 iscălituri dintr'un oraș de 14,000 locuitori, și chiar între acești 18 se prenumera streini de cetățenia română ca Wainstock, Chefala, Ghioca, și vestitul Căpitan Niculescu. al cărui nume le-a fost rușine căpetniilor de pe petițiune să-l admită ca candidat alături de d-nialor la alegerea de la 3 Noembre trecut.

Numai vorbim de d'alde D. Balaș, O. Despoti și alții asemenea acestora.—Așa că din chiar succesul care l'a avut pe lângă cetățeni întîmpinarea d-nialor către Ministru de interne, reiese că unanimitatea aproape a orașenilor are asupra modului de administrare a comunei o opinie diametralmente opusă elucubrățiunilor lor din această întîmpinare.

Nu vom surprinde pe nimeni înscîntînd aci pe cetățeni, că fără multă esitațiune și fără vre-o prealabilă cercetare d-l Ministru Vasile Lascar a pus la dosar această caraghioasă petițiune.

Vom avea ocaziune să revenim asupra enunțurilor de fapt din această telegramă. Ne mărginim de-ocamdată, pentru a dovedi că grije a avut actualul consiliu de banul comunei, să afirmăm că la 1 Aprilie anul trecut comuna avea peste 180,000 datorii, că aceste sunt



integral plătite, și că mai avem puși deoparte, ca economii, la Casa de Depuneri și Economii suma de 201.765 lei 96 b, până la 30 Maiu c. Aceasta ca rezultat al activității Consiliului numai pe un an.

Adăogăm în fine că, în ciuda celor 18, cari vor numai de cât ca milionul să fie mâncat numai întru realizarea unui proiect de alimentare cu apă, proiect care a fost condamnat și de știință și de practică, acest milion va servi spre a se face canalizarea, reconstruirea bulevardului, cazino, hala, abatorul și exproprieri și în piața Independenței, lucrări de atâta necesitate pentru viitorul orașului; pe când apa, în condiție de absolută igienă și cuantitate îndestulătoare, o vom avea cu din veniturile ordinare ale comunei.

## MINISTERUL DOMENIILOR

### Serviciul Silvic

II

*„Gefährlich ist's den Leu zu wecken  
Verderblich ist des Tigers Zahn,  
Jedoch das schrecklichste der Schrecken  
Das ist der Mensch in seinem Wahn.*

Schiller.

Am amintit în numărul trecut de opiniunea ce am emis acum 11 ani, că șefii Serviciului Silvic, acei ce compun consiliul tehnic al pădurilor ar merita să fie pensionați, cum au fost odinioară în Franța *Conservatorii* de păduri, când se putriziseră jețurile sub greutatea lor.—Menținem și acum aprecierea de atunci asupra vechilor inspectori ai serviciului silvic, pentru insuficiența dovedită în conducerea acestui serviciu.

Ca să motivez această a mea vechie opiniune cu conclusiuni trase din activitatea lor de 25 ani, asupra Dobrogei, ar fi prea obositor și imposibil, din cauza micimei colónelor acestei foi; deci să mă mărginesc la două constatări, în care această insuficiență se oglindește mai bine.

La anul 1889 fostul ministru al Domeniilor, d-l N. Fleva, a rînduit o anchetă asupra plantațiilor făcute în țară și în Dobrogea, pe care a publicat-o întreagă într'un volum destul de pe larg.

Din această carte rezultă că în

Dobrogea, dela anul 1886 și până în toamna anului 1899, s'a cheltuit, pentru împădurirea a 6 perimetre comunale și ale Statului Murfatlar, Camarova, Tuzla, Carakiol, Caraomer din județul Constanța, și Caranasuf din județul Tulcea, lei 271,212 și 14 bani, pentru 2827 hectare teren, împădurit aproape exclusiv numai cu salcâm; alte esențe forestiere mai nu s'au încercat, decât ceva stejar la Caraomer.

Revine așa dar *costul unui hectar la 96 lei*. Deosebite lucrări de întreținere ale anilor următori mai nu s'au mai făcut, plantația nereușind în cea mai mare parte.

Din primii ani și până în toamna anului trecut s'au mai întreprins plantația de la Hasancea, pe un perimetru de 150 hectare și pepiniera de la Caramurat, mai costând, întreținerea și complectările la cele reușite, și înființarea acestor din urmă, să șicem 100,000 lei; cifra nu poate fi esagerată pe 4 ani până acum.

Avem dar un total general de cheltueli de lei 371,212 și 14 bani, pentru un total de 2977 hectare împădurire făcută.

În schimbul acestei, cheltueli, numai de manoperă, avem, după ultima situație oficială pe care am reprodus-o după ziarul *L'Indépendance Roumaine* de acum câte-va săptămâni: 114 hectare împădurire reușită la Hasancea, 250 hectare la Cara-omer, păduri comunale; 150 hectare la Camarova, 40 hect. la Tuzla și 80 hect. la Murfatlar, păduri plantate pe seama Statului, total 634 hectare, pentru o cheltuială de 371,212 lei 14 bani, sau *costul unui hectar pădure de salcâmi revine la 585 lei și 50 bani, din care numai 230 hectare, Comarova și Murfatlar, au o vechime mai mare de 1-3 ani.*

În această cheltuială nu intră salariile diriginților și a personalului de pădă și administrație, precum e evident că nu intră nici paguba valorii arendei pământului, pe atâția ani, care, a câte 10 lei de hectar împădurit, pentru 2997 hect. taie totuși măcar tot atâtea sute de mii de lei câte sau cheltuit pentru lucrările de plantație.

Din motivul acestui rezultat, atât de deplorabil, scriitorul aces-

tor constatări a făcut d-lui Ministru al Domeniilor, anul trecut, propunerea să dea o asemenea lucrare în întreprindere privată, prevădută de *Reglementul corecțiunii torenților și împăduririlor*; angajându-se a face un perimetru de 500 hect. sau o mie, cu întreținerea pe doi ani, pentru prețul de 130 lei hectarul.

În loc să intre în tratative asupra prețului, părându-le bine că puteu întrevedea stabilirea unui preț de producțiune pe un hectar din pământul Dobrogei, iată ce răspund vanitoșii absolvenți ai *secției botanice din Nancy*, căci nu știm ca cineva din domni de atâția ani inspectori ai serviciului silvic să fi făcut studiile complete ale acelei școale:

#### REGIUNEA X SILVICĂ

No. 783

Constanța 1902 Martie 7.

#### Domnule Silviculior,

*Consiliul tehnic al pădurilor în ședința de la 26 Februarie a. c. examinând propunerea făcută de D-vostru prin suplica registrată la No. 14964/902 a fost de părere ca să nu se admită acea propunere, de ôre-ce Ministerul Domeniilor prin agenții săi silvicei pôte face acele plantațiuni în condițiuni mai bune și mult mai estine.*

*Acest avis aprobându-se de Minister, am onóre a vă comunica și D-vs. ca rezultatul citatei suplicii.*

p. Șeful Regiunei, Silvic. Șef, Theodorescu.

Poftim răspuns! N'am drept să-I numesc cel puțin *vanitoși* pe d-nii membrii ai Consiliului silvic?

Iată acum ceva și mai prospăt din isprăvile lor.

Au înființat acuma o regiune în Constanța, compusă până mai ieri dintr'un inspector și trei d-ni sub inspectori, toți funcționari foarte activi, pe cari i-a pus să facă împăduririle în Dobrogea. Nu le cunoaștem lucrul, dar din cele auzite de la alții, reușita lucrărilor pe anul acesta ar fi până acum perfectă; dar lucrătorii, cu ziua, angajați din iarnă, n'au putut fi plătiți de cât după 5 luni, de zile, în Aprilie, după intervenirea energică a șefulu' județului; dar lucrătorii, cu ziua, nu sunt plătiți pe Anrilie și Maiu, până astăzi, când îi vede ori-cine pîlcuiri pîlcuiri împrejurul Regiunei, morți de foame și nespălați.



Și, înțelepții colegiului tehnic superior n'aud, nu ved nimic, ei susțin că «Ministerul Domeniilor prin agenții săi silvici poate face acele plantațiuni în condițiuni mai bune și mult mai eficiente!»! adecă cu rotogoalele din fumul ce faceți în biurouri, căci pe câmp nu știu de am văzut vre-odată un membru al consiliului.

Pe cine să acuzăm noi de nereușită, de atâtea sute de mii de lei cheltuiți în zadar, de cât pe acei ce poartă și se cade să poarte răspunderea lucrului? Vor obiecta d-nii membrii ai consiliului silvic că nu d-lor administrează fondurile. Prea bine, dar atunci la ce mai țin aci silvicultorii, fără păduri? la ce se mai dau, și la ce mai sunt bune avizele ce dau?

Vom căuta să răspundem altădată, când ne vom ocupa de împărțirea administrativă a ocoalelor și paza lor.

P. Grigorescu.

## Organizarea Serviciului Domenial

DIN DOBROGEA

### REGULAMENT

(Urmare)

**Art. 23.** Șefii de ocole și agenții domeniali sunt îndatorați a face număratoarea vitelor la facerea contractelor, cum și ori-când vor voi să li se vor cere spre control.

**Art. 24.** Indată ce terenurile de muncă și cele de pășunat s'au desfăcut și s'au desemnat pe teren, șeful de ocol face proiectele de contracte cu locuitorii și anume după regulile legii de tocmeli agricole, înaintând câte un exemplar însoțit de toate anexele administratorului domenial care le aprobă sau nu, pe absoluta sa răspundere după orientarea tablourilor de prețuri fixate pe cătune prevădute la art. 13.

**Art. 25.** Proiectele de contract aprobate de administratorul domenial se transformă în contracte definitive de șefi de ocole, iar debitele relative se stabilesc prin administratorul domenial care le comunică administratorilor financiari de Tulcea și Constanța.

Fiecare contract se va încheia

în câte patru exemplare din care unul se va comunica prin administratorul domenial serviciului central de contabilitate din minister spre control și verificare, după situațiunile lunare ce numitele administrațiuni financiare vor trebui să înainteze regulat ministerului.

Lipsa de comunicare la minister a câte un exemplar de pe fiecare contract va cădea în personala răspundere a administratorului domenial.

**Art. 26.** În toate contractele de desfacerea veniturilor domeniiale, acolo unde este vorba de suprafețe, se va introduce obligatoriu clausă că dacă peste suprafețele contractate s'ar constata la verificare plusuri, atunci locuitorii contractanți să fie obligați a plăti pentru acele plusuri îndoitul arendei și acesta numai pe baza procesului-verbal de verificare și prin legea de urmărire.

**Art. 27.** Pentru locuitorii cari și pășunează vitele numai în trecere pe terenele Statului, Șefii de ocole prin agenții domeniali vor percepe pe cap de vită, taxa pășunatului pe loc și vor libera chitanță convenită din registrul anume ținut în acest scop, indicând numărul total al vitelor pentru care s'au perceput taxele. Șeful de ocol sau agentul domenial este obligat a constata aceasta printr'un proces-verbal, în asistența autorității locale.

(Va urma)

## Informațiuni

Imprumutul de un milion fiind realizat de casa comunală și județian întocmai în condițiunile ce am arătat mai înainte, d. primar al orașului s'a dus din nou la București pentru primirea acțiunilor după care se vor consemna 300.000 lei pe seama ministerului lucrărilor publice, Direcția portului, care s'a însărcinat a face lucrările de lărgirea bulevardului, după planul admis de consiliul comunal în ședința din urmă și aprobat de consiliul tehnic superior.

*Uniunea comercială și industrială*, o societate din Galați, în capul căreia se află d. Munteanu, directorul școlii Comerciale din Galați, a publicat un *Memoriu* prin care se arată cauzele decadenței Galaților și mijloacele de remediarea situațiunii.

Una din cauzele decadenței aceluia oraș ar fi politica de tarife a C. F. R. care ar favoriza portul *Constanța*, în detrimentul ărisului oraș.

Contra acestei constatări s'a ridicat cu toată puterea și competența actualul secretar al Camerei noastre de Comerț, d. Christodorescu, fost profesor la disa școală din Galați, și printr'o lucrare bine studiată și cu date statistice, combatte cu succes teoria gălățenilor în ceea ce privește favoarea ce se pretinde că s'a acordat *Constanței*.

Lucrarea d-lui Christodorescu a fost aprobată de întreaga Cameră de Comerț, tipărită și împărțită membrilor Congresului Camerilor de Comerț din Brăila, în susținerea intereselor acestui port.

Spațiul ziarului nostru nepermițându-ne deocamdată a face o dare de seamă mai detaliată, asupra cărții «*Din nevoile portului Constanța*», lucrare de cea mai mare importanță pentru portul *Constanței*, o recomandăm tuturor celor ce se interesează de avântul comerțului din orașul nostru.

Am promis în numărul trecut că vom da un răspuns ziarului *Tara* asupra insinuațiilor ce a făcut.

Vedând acum în urmă cam tot așa ceva și în *Conservatorul*, organul oficios al partidului de care depinde *Tara*, amânăm răspunsul nostru, spre a nu fi siliți să ne repetăm, înghesuindu-ne prea mult foia, probabil pentru același lucru, bine cunoscându-ne omul pățimăș ce face pe corespondentul acelor ziare.

Citim în *Epoca* de la 6 c. următoarele:

«Ministerul Domeniilor a numit o comisiune compusă din d-nii Băicoianu, secretar general, Luca Ionescu și Scarlat Vêrnăv, prefectii de Tulcea și Constanța, St. Hepites, directorul institutului meteorologic



și N. Popovici, directorul serviciului pădurilor, ca să studieze chestia reimpăduririi Dobrogei.

«Comisia își va începe lucrările la 15 c. Sunt 23 mi de ectare, formând 340 perimetre, de transformat în masele păduroase».

A. S. Kediul Egiptului a trecut mai deunăzi prin Constanța, venind cu vaporul *Principesa Maria* din Constantinopole.

La debarcader în port a fost întâmpinat de d. consul al Turciei, de d. Scarlat Vârnav, prefectul județului, de d. comandant al diviziei și alți capi ai autorităților civile și militare, cu cari Alteța Sa vice-regele Egiptului întreținându-se cât va timp, a plecat apoi cu expresul la București, spre Viena și Carlsbad, unde va face o cură de băi.

Ziarul oficios al partidului conservator cantacuzinist «Conservatorul», în numărul în care proclamă că numai cele scrise întrînsul sunt «espresiunea cugetată» a direcțiunii acestui vechiu partid de guvernământ, într'un antrefileu strecurat ne-ar plăcea a crede fără știrea vre-unui redactor mai de seamă, atacă în mod nu se poate mai malițios pe prefectul nostru d-l Scarlat Vârnav, făgăduind că o să revie cu fapte spre a justifica bine-creșcutele asemuirii ce a făcut pe socotela d-sale.

Le așteptăm, și fără voia d-lui Vârnav, care știm cât ține ca zările prietene să-l lase să administreze liniștit, vom răspunde, pentru că aici în Constanța avem noi mai mult dreptul și datoria să vorbim, de cât ori-cine și de cât ori-care alt ziar.

De pe acum putem face și noi o singură asemuire. Guvernul actual, a numit pe un Scarlat Vârnav prefect de județ, pe când Guvernul vechilor conservatori a luat un sub-comisar din Mangalia, și l'a făcut director de serviciu în Ministerul Cultelor, cu lăfă aproape egală urui prefect. E frumos?

Dacă confratele mai dorește și alte comparații suntem gata a servi.

Miercuri 28 Maiu s'a pus piatra fundamentală a templului ce se va clădi în strada Mircea de către comunitatea iz-

raelită de rit spaniol. La serviciul divin oficiat au asistat pe lângă membrii comunității, d. prefect al județului și primarul orașului, multe notabilități din oraș domni și doamne, după săvârșirea căruia s'a bcut șampanie, d. prefect laudând activitatea comitetului de inițiativă.

D-nul Emanuel G. Capsambelis, simpaticul consul elin din Constanța, în urma unui ordin telegrafic primit dela Guvernul său, a plecat Marți la Calafat, spre regularea cu autoritățile locale a moștenirii unui bogat supus elin.

D-l Prefect al județului înapoiază erii din plasa Silistra-Nouă, pleacă dimineață în inspecția plășii Medgidie și la inaugurarea unor școli.

Aflăm că d-l Pretorian ar fi mutat la regiunea Pitești.

Ministerul face o mare greșală. Vom reveni.

D. ministru de justiție Stătescu a sosit aseară în Constanța cu trenul de la orele 10.

*Primum mai multe reclamațiuni că persoane străine de redacție ar fi incasat abonamente pe trecut în comptul ziarului.*

*Rugăm pe acei ce 'și-au luat o asemenea sarcină să bine-voiască a ne trimite sumele incasate în comptul nostru, contrar vom face convenita plingere localului convenit, casul fiind o escrocherie.*

D-șoara M. Nicolescu, profesoară de lingerie de la școala profesională din Constanța, prezentându-se la examenul de definitivat, ținut la București de la 20 Aprilie și până la 20 Maiu a reușit cea dintâi între 17 concurente.

Introducând și altă dată note de distincțiune pentru maestra de rufărie de la școala noastră, ne putem felicita împreună cu d-șoara Nicolescu și direcțiunea acestei școale, pentru acest frumos succes.

*Sălbătăcia din Serbia.* — Cu ocaziunea omorării Regelii și Reginei Serbiei au mai fost ueși în noaptea spre 29 Maiu, în palatul regal din Belgrad, 51 persoane: ministrii, generali, adjutanți, oficeri și soldați din garda regală. A fost un carneficiu îngrozitor, de caniaali, făptuit de oficerii armatei serbești în număr de 84, cari au străbătut noaptea la orele 1 în palatul regal, surprinzând perechea regală în somn și omorând pe Rege și Regină cu lovituri

de țeci de gloanțe și dinamită, ciopârțindu-le corpurile de vii cu săbiile și aruncându-le pe ferăstră în curtea palatului, de unde le-a luat apoi și îngropat până la orele 3 noaptea.

*Iatregă istoria Europei nu înregistrează un Regicid comis cu atâta sălbăticie.*

*S'a format imediat un guvern provizoriu cu Avacumovici președinte al consiliului, care convocând Scurpina pe 2 Iunie, aceasta a ratificat măcelul, absolvind pe comploziști și alegând ca Rege pe Petru Caragheorghievici, din dinastia rivala Obrenovicilor, resident în Geneva, care a primit să fie ales, luând numele de Petru I.*

*M. S. Regele nostru s'a lepădat de onoarea de proprietar al regimentului al 6-lea sârbesc, iar împărații Austriei și Rusiei au recunoscut pe noul ales Rege al Serbiei, pe lângă condițiunea de a pedepsi pe vinovați; pe când alte puteri nu s'au pronunțat încă.*

Un svon tot așa de sinistru a circulat ieri Sâmbătă toată ziua în Constanța, că noul Rege al Serbiei, Petru I ar fi fost asasinat în locuința sa din Geneva de către un general sîrb, din casa militară ce s'a dat noului rege. O asemenea veste a fost lipită pe toate zidurile orașelor din Bulgaria, Varna și Silistra și se dice și la noi în Ostrov de unde vestea a fost telegrafiată prefecturei, ieri dimineață la orele 11.

*Până seara târziu n'am putut obține nici desmințirea nici confirmarea acestui sinistru svon. Ați Duminecă ne-am putut informa la telegraf că svonul era absolut fals.*

*Placardele lipite în dișele orașe nu pot fi decât o instigație cine știe cu ce scop, comisă sub ochii autorităților bulgărești.*

#### Societatea Creditului Fonciar Urban Bucuresci PUBLICAȚIUNE

*Se aduce la cunoștința generală că în ziua de 12 Iunie st. vechiu ora 3 p. m. se va ține la sediul acestei Societăți licitație publică pentru închirierea în total sau în parte a imobilului din Constanța str. Mangalia, Justiției, Luminii și 11 Iunie proprietatea Domnului Anagnosti.*

*Ofertele se primesc în toate zilele de lucru între orele 12 - 5.*

### INCĂNTĂTOR

*este un obraz fin curat, o înfățișare fragedă și trandafirică, o piele albă, catifelată și un teint strălucitor.*

*Toate aceste le produce*

## Sapunul Lapte de Crin

*din RADEBEUL*

*al Casei Bermann & C-ie*

*RADEBEUL-DRFSDA*

*Marea fabrică: UN CAL DE LEHN*

*Bucata lei 1-50*

*De vânzare la: I. & J. Lascaris și M. Ber-*

*cevicel. — Constanța.*

Girant-responsabil, St. Diaconescu.